

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

ชื่อผู้รายงาน นางวรรณ แก้วชื่น

ปีการศึกษา 2564

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ 2) พัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา 3) ทดลองใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา และ 4) ประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผลการวิจัยสรุปตามขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

1.1 สภาพปัจจุบัน พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู มีการดำเนินการปรับระบบบริหารจัดการโดยให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ครูมีความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย มีการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการอ่านออกเขียนได้ นักเรียนมีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ภาษาไทย ผู้ปกครองให้ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และมีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาไทย มีเอกสารเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสนับสนุนการอ่านออกเขียนได้ในชั้นเรียนครบทุกชั้น โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมของชุมชนเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ มีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมด้านการออกเขียนได้ โรงเรียนมีการประเมินการอ่านการเขียนของนักเรียนทุกระดับชั้น และโรงเรียนมีการนิเทศกำกับ ติดตามและตรวจสอบการอ่านออก เขียนได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.2 สภาพปัญหา พบว่า ปัญหาที่พบส่วนใหญ่โรงเรียนขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้อย่างเป็นระบบ หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับการ

จัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ครูขาดเทคนิค วิธีการสอนการอ่านออกเขียนได้สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ที่เหมาะสม ขาดการสร้างและพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ นักเรียนไม่ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือด้านการอ่านการเขียนของนักเรียนได้ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ครูขาดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ/อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับบริบทและลักษณะของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ครูไม่มีรูปแบบ เทคนิคและวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นและลักษณะของผู้เรียน ไม่มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนขาดหนังสือเรียนภาษาไทยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรมการดำรงชีวิตของนักเรียนกลุ่มชาติ โรงเรียนขาดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่ส่งเสริมการอ่านการเขียนของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ขาดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านการเขียนภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และขาดการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ในการนิเทศกำกับ ติดตามและตรวจสอบสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านการเขียน

1.3 ความต้องการ พบว่า ครูต้องการให้โรงเรียนมีนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนให้ชัดเจน โรงเรียนต้องการให้ครูสร้างและพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ และมีเทคนิค วิธีการสอนการอ่านออกเขียนได้สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ที่เหมาะสม ควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย โรงเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านการเขียน จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ/อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับบริบทและลักษณะของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ และควรมีรูปแบบเทคนิคและวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้คุ้มค่า จัดหาหรือจัดทำหนังสือเรียนให้มีความเหมาะสมและความยากง่ายเหมาะสมสำหรับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ และหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ต้องการให้มีเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ มีการนิเทศ ติดตามและตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างต่อเนื่องและจริงจัง และผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามและตรวจสอบสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านการเขียน

ผลการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ผลการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในมี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างและนโยบาย 2) ด้านผลผลิตและการบริการ 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านประสิทธิภาพการเงิน 5) ด้านวัสดุและอุปกรณ์ และ 6) ด้านการบริหารจัดการมีจุดแข็ง จำนวน 27 รายการ และจุดอ่อนจำนวน 29 รายการ ส่วนปัจจัยภายนอก 4 ด้าน

ได้แก่ 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม 2) ด้านเทคโนโลยี 3) ด้านเศรษฐกิจ และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย มีโอกาส จำนวน 14 รายการ และอุปสรรค จำนวน 15 รายการ และจากการสังเคราะห์พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในสถานะดาวรุ่ง (STAR)

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 6 พันธกิจ 7 เป้าประสงค์ 7 กลยุทธ์ 28 มาตรการและ 28 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดนโยบายและมาตรการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 4 มาตรการ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรและหนังสือเรียนให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชน ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนและพัฒนาระบบการเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 5 มาตรการ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 4 มาตรการ 4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 5 มาตรการ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาและเสริมสร้างกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1 เป้าหมาย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ผลการเปรียบเทียบ ทักษะการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดผลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 149 คน พบว่า ทักษะการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา หลังใช้กลยุทธ์สูงกว่าก่อนใช้กลยุทธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกระดับชั้น และความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผลการประเมินความสอดคล้อง พบว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในภาพรวมมีความสอดคล้องกันในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับมาตรการ รองลงมา ได้แก่ กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับพันธกิจ และวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ มีความสอดคล้องกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

มาตรการมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนบ้านบางเนียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของมาตรการ และตัวชี้วัดของกลยุทธ์ พบว่า ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกกลยุทธ์